

Gavorník P, Gavorník P. Očný ischemický syndróm a iné vaskulárne choroby oka. Bratislava, Slovenská republika: Univerzita Komenského – Vydavateľstvo UK, 2008. 100 strán. ISBN 978-80-223-2473-1.

V roku 2008 vyšla vo Vydavateľstve UK v Bratislave kniha bratov Gavorníkovcov Očný ischemický syndróm a iné vaskulárne choroby oka. MUDr. Pavel Gavorník, Ph.D., h.doc., je primárom Očného oddelenia FN v Trnave. Doc. MUDr. Peter Gavorník, Ph.D., mim. prof., je renomovaný internista-angiológ, zástupca prednostu II. internej kliniky LF UK v Bratislave, vedúci lekár Angiologického pracoviska FNŠP, autor prvých základných angiologických učebníc a monografií v SR, zakladateľ a prvý predseda Slovenskej angiologickej spoločnosti SLS, expert SLK – hlavný odborník pre angiológiu, iniciátor a garant výučby angiológie na LF UK.

Kniha je mimoriadne aktuálna, pretože cievne choroby sú v súčasnosti najzávažnejším nielen zdravotníckym, ale aj sociálnym a ekonomickým problémom celého sveta, vrátane Slovenskej republiky. Prof. Gavorník označuje vo svojich prácach túto skutočnosť výstižne ako angiopandémiu tretieho milénia. Kniha v rozsahu 100 strán sa člení na tieto časti: úvod, oči človeka, endotel ciev (fyziologické funkcie endotelu; dysfunkcia endotelu, diagnóza

a diferenciálna diagnóza endotelovej dysfunkcie; prevencia a liečba endotelovej dysfunkcie), arterioloskleróza (angio-okulárny arteriolosklerotický ischemický syndróm), diabetická mikroangiopatia (diabetická retinopatia a diabetická makulopatia), embólia a. centralis retinae, glaukóm, nepravý Fosterov-Kennedyho syndróm, generalizovaný očný ischemický syndróm (GOIS), trombóza v. centralis retinae, vekom podmienená makulová degenerácia (VPMO). Za záverom a súhrnom je uvedených 96 literárnych odkazov. Text je dobre priebežne doplnený 11 tabuľkami a 57 farebnými obrázkami, ktorých zoznam je zvlášť uvedený na konci knihy.

Monografia jasne ukazuje, že cievny systém oka je významnou súčasťou tzv. periférnej cirkulácie a že „oči umožňujú lekárovi vidieť simultánne hlavné druhy ciev a cievnych chorôb pacienta“ (motto knihy). Je zrejme, že funduskopia (oftalmoskopia) je vynikajúca neinvazívna vyšetrovacia metóda, ktorú by okrem oftalmológa a internistu-angiológa, mal ovládať každý lekár, ktorý sa zaoberá inými orgánovými cievny

chorobami a vaskulárnymi rizikovými faktormi. Autori správne pripomínajú, že väčšina cievnych chorôb má systémový, generalizovaný charakter, takže môžu spôsobovať angio-orgánové ischemické syndrómy nielen oka, ale aj v iných tkanivách a orgánoch (srdce, mozog, končatiny, obličky, penis atď.). Kľúčovú etiopatogenetickú úlohu má primárna a sekundárna endotelová dysfunkcia. Lokálny manažment cievnych chorôb oka vykonáva oftalmológ, celkový manažment cievnych chorôb by mal koordinovať internista-angiológ.

Publikácia je prehľadná, výstižná a dobre zrozumiteľná, čo je nevyhnutné pre edukačné ciele. Je určená nielen pre pregraduálnu výučbu, ale aj pre postgraduálne štúdium angiológov, oftalmológov, praktických všeobecných lekárov, internistov, neurológov, kardiológov a pre ďalších lekárov, ktorí pracujú aj s cievny

prof. MUDr. Andrej Dukát, CSc., FESC
www.faneba.sk
e-mail: andrej.dukat@faneba.sk

Doručeno do redakce: 19. 11. 2008

Janoušek L, Baláž P et al. Hemodialyzační arteriovenózní přístupy. Praha: Grada 2008. 153 stran. ISBN 978-247-2547-5.

Publikace vyplňuje jedno z posledních „bílých“ míst v odborné nefrologické literatuře. Zároveň zpracovává problematiku nanejvýš významnou, protože dobře fungující periferní autologní tepnožilní zkrat je pro úspěšné pravidelné hemodialyzační léčení neoptimálnější. Autorský kolektiv probírá téma v dosud nejkomplexnější podobě – od vyšetření a přípravy pacienta před operací přes strategii volby nejvhodnějšího typu zkratu až po monitorování jeho funkce, diagnostiku komplikací i jejich řešení. Podrobně jsou popsány ope-

rační a znečitlivující techniky. Velkým přínosem je kapitola o využití endovaskulárních intervencí při záchraně arteriovenózních přístupů. V kratším rozsahu jsou popsány způsoby konstrukce periferních cévních přístupů s využitím biologických a syntetických cévních náhrad, protože tuto problematiku již publikoval v roce 2001 chirurgický kolektiv z olomouckého pracoviště. Text je přehledný, srozumitelný, bez rozvlácností a doplňuje jej tabulky, instruktivní schémata a obrázky. Každou z kapitol následuje literární přehled.

Kniha doporučuje všem cévním chirurgům, nefrologům i nefrologickým sestrám pracujícím na hemodialyzačních střediscích. Užitečné informace ale poskytne všem lékařům, kteří se ve své klinické praxi častěji setkávají s nemocnými léčenými hemodialýzou.

MUDr. Doris Sobotová, CSc.
www.fnusa.cz
e-mail: doris.sobotova@fnusa.cz

Doručeno do redakce: 18. 11. 2008